GLAS IZSELJENCEV

LIST IZSELJENCEV
IZ JUGOSLAVIJE V FRANCIJI
IN BELGIJI

Naslov za pisma in denarne posiljke:
M. Frambourg
Maison des Syndicats
33, rue Grange aux Belles, Paris 10

Leto III. | 2. SEPTEMBRA 1938 | Cena: 1 belg..., 0.75 fr. franka | Štev. 17.

Srbski narod je spregovoril...

Od leta 1920 Beograd ni videl več take manifestacije, kakor je bila letos 14. avgusta ob prihodu dr. Mačka v Beograd. 120.000 ljudi je napolnilo vso okolico kolodvora, ter beograjske ulice do Slavije, da pozdravi dr. Mačeka, svobodno sklenjen Narodni sporazum od septembra meseca 1. 1937, ter da manifestira resnično, svobodno bratstvo s hrvatskim narodom za njegove pravice, za mir, svobodo, enakopravnost in obrambo domovine.

Eno uro pred prihodom dr. Mačka v Beograd, so množice napolnile ves prostor okrog kolodvora. Ko je dr. Maček izstopil iz vagona so ga na peronu pozdravili in mu zaželeli dobrodoslico predstavniki združene opozicije. Dr. Maček je dvakrat poljubil Aca Stanojeviča, Davidoviča in J. Jovanoviča ter nato sprejel ostale voditelje Združene opozicije, ki so prišli na kolodvor, da ga pozdravijo in mu zaželijo dobrodošlico.

Ko je dr. Maček v spremstvi Ace Stojadinoviča, Davidoviča, J. Jovanoviča in drugih voditeljev Združene opozicije zapustil postajno poslopje vzkliki: « Živel dr. Maček! Živel Narodni sporazum! Živeli voditelji sporazuma! Živela svoboda! Živela sloga! » niso ponehali vse do stanovanja dr. Mačka na Slaviji štev. 14. Dve uri je trajal mimohod množic pred stanovanjem dr. Mačka, ki je prišel na balkon in raz njega odzdravljal množici, ki je zahtevala od njega, da govori. Dr. Maček je moral trikrat govoriti, da bi ga slišale vse mimokorakajoče množice. Krepki govori dr. Mačka so izzvališe večje navdušenje množic, ki so neprestano klicale: « Živel dr. Maček! » itd.

Stirinajstega avgusta je Beograd, Srbski narod zastopan po svojih kmečkih delegacijah, tisočih delavcev, obrtnikov in drugih slojev, pakazal, da razume upravičene zahteve hrvaškega naroda, da zna razlikovati svoje voditelje od izdajalca Stojadinoviča, ki prodaja Jugoslavijo nemškemu in italjanskemu fašizmu, izvajajoč v Jugoslaviji nasilje in fašizacijo.

Beograjske manifestacije niso bile samo pozdrav hrvaškemu narodu, temveč tudi velika zaušnica Stojadinovičevi vladi, proti njegovi notranji in zunanji politiki. Te manifestacije so našle izraz tudi v resolucijah, sprejetih na konferenci Narodnega sporazuma, katera je upoštevala to razpoloženje srbskih narodnih množic, ki instiktivno slutijo nevarnost, katera preti obstoju Jugoslavije, ako se ne zruši sedanja protiljudska vlada in uvede svoboda. Zato resolucija pravilno predvideva nevarnost ko pravi:

« V takem stanju živijo in pod tako vladavino trpijo i Hrvati i Srbi danes, ko so razmere okrog nas in po celem svetu takšne, da lahko spremenijo obstoječi red v Evropi in ko se vsak trenutek lahko prične mednarodni spopad, ki vsem neposredno grozi ».

« Povsem jasno je, da ne bodo dogodki v takem spopadu pustili nikogar, torej tudi ne nas, ob strani ».

« Vsi narodi morajo in bodo morali braniti svoj obstoj in svojo svobodo. Zato pa obstoja nevarnost, da nas dogodki ne zatečejo v stanju nerešenih odnošajev med Srbi in Hrvati, kajti v takem slučaju država ne razpolaga z močjo, ki ji je potrebna. Samo pod Ljudsko vlado in le ob složnem trudu tako Srbov kakor Hrvatov lahko najde država i moralno i politično i vojaško silo, dovolj močno, da se zoperstavi izkušnjavam, ki od vseh strani naskakujejo ».

Resolucija odgovarja tudi onim, ki stalno spletkarijo trdeč, da je Z. O. to je, njen hrvaški del proti državi. Resolucija pravi: « Vsled tega je potrebno odstraniti vse zapreke, ki ovirajo svobodno organizacijo narodov v slogi in urejeni in zadovoljni državni skupnosti ».

Ljudske množice so ob priliki sprejema dr. Mačka pokazale, kako znajo ceniti potrebo enotnosti vseh demokratskih sil, in obsodile poizkus razcepljenja Dragoljuba Jovanoviča, ki je hotel, da formira zasebno povorko, iz katere je pa nastala le majhna skupina ljudi, katero je on osebno predvodil na repu splošne povorke.

Sedanji čas zahteva enotnost vseh demokratičnih sil in kdor jo poskuša ovirati čeprav pod « levimi » gesli, on napeljuje vodo na Stojadinovič-Koroščev mlin.

Resolucija pravilno opozarja na enotnost, ko pravi:

« Zato pozivamo vse Srbe in Hrvate naj strnejo svoje vrste, treba je z odločnim, vztrajnim in neomahljivim bojem zrušiti to neljudsko in prisilno vladavino ».

Toda ta strnitev mora objeti vse narode, ter uresničiti sprejete dobre sklepe. Delavski razred, ki je tudi to pot pokazal, kako odkritosrčno in dosledno brani tako politiko enotnosti pričakuje, da bodo voditelji Narodnega sporazuma razumeli tudi to, da je on važen faktor, ki ga je treba resno upoštevati, ako se hoče sporazum z uspehom izvajati.

Vladni tisk meče drva in kamenje na to konferenco in sprejeto resolucijo. To je tudi razumljivo, kajti Stojadinovič in Korošec lahko gospodarita samo, dokler narodi v svoji borbi še niso složni. Konferenca v Beogradu in njeni sklepi so nedvomo velik korak naprej k uresničenju te enotnosti, en velik korak naprej za zrušitev sedanje profašistične Stojadinovičeve vlade. Zato je padel v histerijo tudi Stojadinovičev policijski pendrek Korošec, ki je te dni govoril mladini JRZ in nastopil proti opoziciji, pri tem pa na drzen in nesramen način govoril o « svobodi », ki jo uživa opozicija. Kolikor je svobode v Jugoslaviji, si jo je moralo ljudstvo krvavo priboriti in braniti kakor pred Jevtičem in drugimi tako tudi pred Stojadinovičem in Koroščem, ki bi rada vzela ljudstvu še to malo svobode, ki si jo je samo vzelo.

Kako izgleda ta svoboda se vidi ze po tem, da opozicijski listi niso smeli priobčiti niti govora dr. Mačka in drugih, niti resolucije sprejete na konferenci.

Naj besnita agenta Hitlerja in Mussolinija, Stojadinovič in Korošec ljudstvo pozdravlja sklepe beograjske konference in jih bo uresničilo na veliko jezo protiljudske vlade in na veliko veselje in srečo narodov v Jugoslaviji. Srbski narod je v Beogradu jasno in nedvoumno rekel, da je proti Stojadinoviču in za narodni sporazum.

To so potrdili tudi Hrvati v manifestaciji ob vrnitvi dr. Mačka v Zagreb. Temu pokretu se pridružujejo tudi Slovenci s svojo borbo za mir, obrambo in svobodo.

Izseljenci pa se moramo tudi ob tem vzgledu učiti, kako se mora delovati za slogo v deželi v kateri zivimo, ter obenem složno pomagati pokretu v domovini za mir, obrambo, svobodo, enakopravnost narodov, za boljšo in srečnejso bodočnost Jugoslavije.

REZOLUCIJA

S sestanka predstavnikov Bloka narodnega sporazuma, ki se je vršil v Beogradu 15. avgusta 1938 je bilo izdano sledeče sporočilo:

« Predstavniki Bloka narodnèga sporazuma, stoječ neodstopno na načelu demokracije in suverenosti ljudstva, pozdravljajo akt od 8. oktobra 1. 1937 kot zgodovinsko delo, ki začenja nevo dobo, odnošajih med Srbi in Hrvati. Ta sporazum, ki je bil sklenjen po svobodni volji Srbov in Hrvatov, zagotavlja v polni meri državijanske in politične svoboščine ter sistem parlamentarne vladavine, kakor tudi to, da se nova državna ureditev v ustavodajni skupščini ne more skleniti brez soglasnosti večine Srbov, večine Hrvatov in večine Slovencev.

Razvoj dogodkov pri nas in okoli nas po svetu nam daje pravico in potrjuje neobhodnost takega sporazuma.

Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je ustvarjena z lastnimi silami in žrtvami, s pomočjo velikih zapadnih demokracij in na principih, ki so bili proglašeni za končni cilj svetovne vojne, svobode, demokracije in socijalne pravice, a to na temelju samoodločbe narodov.

Potemtakem je suverenost ljudstva imela biti izvor državne organizacije in vsake javne oblasti.

To pa do danes ni uresničeno, ampak se je postopalo proti temeljnim demokratskim principom. Dokaz zato so sedanji temeljni zakoni, od katerih je prvi ustava iz leta 1921, sprejeta brez Hrvatov, a drugi tak zakon je ustava iz 1931 leta sprejet brez Hrvatov in brez Srbov, kakor je utrjeno v aktu Narodnega sporazuma od 8. okt. 1937.

V ustavi od sept. 1931 je celo še odkrito naglašeno, da vlada ne nosi nikake odgovornosti pred Narodnim predstavništvom.

V borbi ljudstva proti vsiljeni in neodgovornosti pred narodnim predstavniš 1929 menjalo več režimov in sicer samo zato, da bi se spremenilo metode, principe absolutistične vladavine, a ta režim je ostal ves čas neizpremenjen.

Tako je prišla pred tremi leti na vodstvo države vlada, ki ji je na čelu dr. Milan Stojadinovič. Ta vlada je v svojih prvih deklaracijah objavila, da je postavljena zato, da bi likvidirala absolutizem, da bi se prešlo k demokratskemu režimu, kakor tudi da se ustvari predpogoje za sporazum s hrvaškim narodom.

Od vseh obljub ni bilo uresničeno nič.

V svoje opravičilo so oblastniki postavili trditev, da srbski narod baje noče sporazuma s hrvatskim narodom.

Ko so pa le vse stranke, ki predstavljajo srbski narod, kljub vsem zaprekam oblasti, sklenile sporazum od okt. 1937, ki je od strani Hrvatov postavil monarhijo in dinastijo izven diskusije, je bilo pričakovati, da bodo oblastniki komaj dočakali tak sporazum. Namesto tega vidimo da se je vlada postavila na čelo vseh tistih, ki so si nadeli nalogo, da čimdalje podpirajo diktatorski nasilniški režim od 6. januarja 1929, ki je popolnoma oropal osebno svobodo človeka, svobodo govora in zborovanja svobodo tiska, ter vse druge temeljne pravice človeka ter ljudstva ki je začel brezprimerno razsipati ljudski imetek, brez kontrole, kakor so to v svojih izjavah že iznesli vodja hrvaškega naroda in šefi združene opozicije.

V takem stanju živijo in pod tako vladavino trpijo i Hrvati i Srbi danes, ko so razmere okrog nas in po celem svetu takšne, da lahko spremenijo obstoječi red v Evropi, in ko se vsak trenutek lahko prične mednarodni spopad, ki vsem neposredno grozi.

Povsem jasno je, da ne bodo dogodki v takem spopadu pustili nikogar, torej tudi ne nas ob strani.

Vsi narodi morajo in bodo morali braniti svoj obstoj. Zato pa obstoja nevarnost, da nas dogodki zatečejo v stanju nerešenih odnošajev med Srbi in Hrvati, kajti v takem slučaju bi država ne razpolagala z močjo, ki ji je potrebna. Samo pod ljudsko vlado in le ob složnem trudu tako Srbov kakor Hrvatov lahko najde država i moralno i politično i vojaško silo dovolj močno, da se zoperstavi izkušnjavam, ki od vseh strani naskakujejo.

Srbski narod je skozi stoletja dokazoval, da zna braniti svoj obstanek in svojo svobodo proti vsakemu, a tudi proti tistim, ki so ga hoteli iztrebiti. Srbski narod je mnogo strani svoje zgodovine napolnil z žrtvami brez primere.

Hrvaški narod je znal v stoletnih bojih ohraniti svojo narodnost ter politično individualnost in se obraniti pred vsemi poizkusi potujčevanja, sužnosti ali podrejenosti ter je več kot 13 stoletij znal obvarovati svoj politični teritorij in svoj narodni vpliv na morju.

Ker sta ta dva naroda, vsak za sebe,v raznih časih in v neenakem boju pokazala toliko življenjske sile, je jasno, da imata oba skupaj dovolj moči braniti in ubraniti v vsakem slučaju in pred vsakim svojo svobodo in samostojnost.

Zategadelj je potrebno odstraniti vse zapreke, ki ovirajo svobodno organizacijo narodov v slogi, v urejeni in zadovoljni državni skupnosti.

Zato pa pozivamo vse Srbe in Hrvate naj strnejo svoje vrste, treba je z odločnim, vztrajnim in neomahljivim bojem odstraniti to neljudsko in prisilno vladavino.

Z bojem proti vsem zaprekam in oviram bomo dokazali vsem nasprotnikom narodnega sporazuma pravo in resnično voljo Srbov in Hrvatov, da v svobodno izvoljeni ustavodajni skupščini uresničijo svojo skupno voljo, popolni narodni sporazum, ko bodo odstranili vsiljeno ustavo od sept. 1931.

Samo skupna volja in popolna solidarnost: Srbov i Hrvatov sta jamstvo za boljšo bodočnost naše državne skupnosti.

Slovenski narod hoče sodelovati

Naš slovenski narod je v svojem stoletnem boju proti nemškemu in italjanskemu potujčevanju ogromno žrtvoval. Njegovi dedni sovražniki nemški in italjanski osvojevalci, ki strahotno zatirajo tudi svoje lastno ljudstvo, mu danes znova grozijo in bodo že lahko jutri stegnili svojo zločinsko roko po naši lepi slovenski zemlji ter njenih zakladih. Zato pa se danes naš slovenski narod globlje kot kdajkoli poprej zaveda, da je uspešna obramba nas Slovencev pred pohlepno nemško in italjansko fašistično zverjo mogoča samo v skupni ter močni domovini in državi — Jugoslaviji.

(Nadaljev. na 2. strani).

Rudarji v boju za svoje pravice!

Vlada ljudske fronte nam je olajšala življenje, dobili smo 14 dnevni plačani dopust, delamo samo 40 ur na teden, itd. Vse te socialne reforme in zakoni so se ukoreninili v zavest delavca in očitno govorijo, da v narodni slogi in združeni v C.G.T. bo delavstvo znalo braniti svoje težko priborjene pravice, ki bodejo v oči tistim 200 družinam, ki danes ponovno ostro nastopajo proti zakonom, ki jih je uresničila vlada ljudske fronte.

Res je, da so se za časa vlade ljudske fronte življenske potrešćine občutno podražile, kar pa ni bila posledica uvedbe teh zakonov, temveč se mora pripisati sovražnikom ljudstva, ki so namenoma na tajen način kar v sodih izvazili zlato v inozemstvo, ter s tem povzročili padec franka in nanesli težki udar na normalni razvoj francoskega gospodarstva.

Kapitalisti in podjetniki so izrabili neodločnost in popustljivost vlad ljudske fronte ter samovoljno dvigali cene življenskim potrebščinam, brez da povečajo plače, ki so zaostajale za rastom draginje.

Položaj rudarjev je danes tak, da rudarji z veliko družino že trpijo pomanjkanje. Zato so se rudarski sindikati (Fédération du sous-sol) zavzeli za mezdno vprašanje in stopili v pogajanja z organizacijami rudarskih podjetij. Koncem avgusta so se začela pogajanja, ki pa niso prinesla zaželjenega uspeha, ker podjetniki zlorabljajo današnji težki politični položaj in naklonjenost današnje vlade podjetnikom, ki odstopa od programa ljudske fronte.

Rudarski sindikat je zahteval, da se plače povišajo za 7 %, podjetniki pa obljubljajo samo 1 %. V teku pogajanj je sindikat popustil na 5 %, o čemer pa podjetniki niso hoteli ničesar slišati.

Položaj je nastal zelo resen in sindikat se je obrnil na svoje organizacije in njim predložil, da odgovore na sledeča vprašanja:

1) Ali naj se pogajanja z podjetniki nadaljujejo?

2) Ali naj se cela zadeva predloži vladi, da ona posreduje?

3) Ali pa naj se proglasi stavka?

V trenotku, ko pišemo te vrste so se izrekle za stavko, za začetek 15. septembra, nasljedne organizacije: Syndicat du Mineur, Pas de Calais, Nord, Anzin in Gard. Iz drugih rudarskih revirjev še niso prispela poročila, računa se pa, da bodo tudi njihovi sklepi enaki. Rudarski sindikat je podjetnikom poslal svoje zahteve za povišanje plač, če sprejmejo do 15 septembra predložene zahteve bo stvar urejena, če pa ne, bomo rudarji 15. septembra stopili v stavko.

Vlada je pripravljena da posreduje, ampak stavlja gotove pogoje, ki jih delavski razred in sindikat ne more sprejeti. Gre se za zvišanje produkcije in da se dela 11 ponedeljkov več in sicer od 1. septembra do 1 aprila. Razen tega še druge pogoje, ki pa so manjšega pomena.

Položaj je resen in rudarji v Franciji zelo veliko število tujcev, je potrebno, da se že danes kuje sloga in sodružnost za predstoječo borbo. Res je, da so tujci organizirani v veliki in močni C. G. T., ki brani interese vsega delavstva. Toda vseeno je potrebno, da se poveča sodružnost in sodelovanje s francoskimi sotrpini, med samimi izseljenci iz Jugoslavije in z izseljenci drugih narodnosti. Danes mora biti klic po enotnosti živo dejstvo, ki bo razbilo namere tistih 200 družin, ki vladajo nad Francijo in življenjem milijonov ljudi.

Živela ljudska fronta!

Živela enotnost delavskega razreda!

Skupina rudarjev, Lens.

Vobrambo 40-urnega delavnika!

Reakcionarno časopisje že več kot eno leto bruha ogenj in žveplo na 40-urni delavnik in na ostale socijalne zakone. Te dni pa se je pričel skoncentrirani napad reakcije na eno največjih pridobitev delavstva — na 40-urni delavnik.

Gospodje industrijalci bi se pred narodom radi pokazali, kot največji patriotje. Kot na povelje je njihovo časopisje začelo udrihati po 40-urniku čes, da 40-urni delavnik ogroža varnost Francije, da oboroževanje v obrambne svrhe ne napreduje tako kakor bi moralo.

« V kovinarski industriji » — pravijo — « manjka kvalificiranih delavcev, zato treba podaljšati delovni čas in ukiniti zakon o 40-urniku ».

Zdaj pa poglejmo kako patriotizem teh gospodov v resnici izgleda. V samem Parizu in okolici je 10.000 kovinarjev brezposelnih, ki bi radi vsak trenutek prijeli za delo. Zakaj pa tovarnarji kovinskih izdelkov teh delavcev ne zaposlijo? V celi Franciji je 350.000 brezposelnih. Mnoge od teh brezposelnih delavcev bi bilo mogoče že po kratki dobi tako izvežbati da bi mogli nastopiti delo v kovinarski industriji.

Toda gospodje industrijalci nočejo zaposliti brezposelnih. Oni brezposelnost še povečujejo s tem, da v mnogih podjetjih sami sabotirajo produkcijo in pošiljajo brez potrebe delavstvo na cesto.

Kajti njim ne gre zato, da se poveča produkcija, tudi ne zato, da se poveča varnost Francije. Patriotične besede so njim samo sredstvo, za katerimi skrivajo svoj pohlep po čimvečjem dobičku in svoje nebrzdane namene, da uničijo delavstvu njegove socijalne pridobitve.

Toda dogodki zadnjih dni potrjujejo, da so imeli prav vsi, ki so neomahljivo verovali v zavednost in borbenost, ter v čvrsto in organizirano silo francoskih delovnih množic.

Danes že lahko rečemo, da se je v obrambo 40-urnika dvignilo prav vse francosko delovno ljudstvo, in preko svojih strokovnih in demokratičnih organizacij izjavilo jasno in odločno, da si svojih pravic ne da vzeti, da zahteva dosledno izvajanje in spoštovanje republikanskih zakonov.

« **Organizirano delavstvo bo svoje socijalne pridobitve z vsemi razpoložljivimi sredstvi branilo** », je v svojem sijajno dokumentiranem govoru izjavil s. Racamond, tajnik C.G.T. na zborovanju strokovnih zaupnikov pariškega okraja. Burno pritrjevanje je bilo dokaz, da je povedal prav to, kar delavstvo misli in čuti.

Tudi odbori ostalih organizacij in političnih strank, ki so v sklopu Ljudske fronte, kateri so te dni kar po vrsti zasedali, so v imenu svojega članstva ponovili zahtevo po ohranitvi socijalnih zakonov, in izjavili svojo pripravljenost, da v njihovo obrambo energično nastopijo.

Slično izjavo so podali tudi zastopniki francoskih katoliških strokovnih organizacij:

« **Francosko delavstvo, organizirano v katoliških strokovnih organizacijah bo republikanske zakone branilo!** »

Kaj bomo k temu složnemu nastopu francoskega katoliškega in marksističnega delavstva rekli mi izseljenci iz Jugoslavije ki se tako radi, često vsled malenkostnih stvari prepiramo in v teh prepirih boj za naše skupne zahteve puščamo ob strani?

Francosko delavstvo nam ponovno daje krasen vzgled. Oglejmo se v njem in posnemajmo ga!

Obenem pa se zavedajmo vsi skupaj: Imajoč za seboj ogromno večino vsega francoskega delovnega ljudstva, organizacije in stranke Ljudske fronte te dni ne branijo samo pravic francoskega delavstva, temveč tudi naše pravice. One se obenem edine v resnici borijo za moč in veličino Francije, za njeno varnost. Zato stojmo izseljenci kompaktno v vrstah zavednih in borbenih francoskih delovnih množic in skupno z njimi energično zahtevajmo:

Ohranitev 40-urnega delovnika!

Spoštovanje in dosledno izvajanje ostalih socijalnih zakonov! TOMO.

(Nadaljev. s 1. strani)

Kdaj bo Jugoslavija resnično močna? Takrat, ko se bo krepko naslonila na mirovno os Paris-Praga-Moskva. Takrat, ko bo izvedla svojo pravično notranjo ureditev, dala svojim narodom enakopravnost in odstranila vsakršno nadvlado. Takrat, ko bo zavladala v njej demokracija.

Veličastni beograjski dnevi, ki so manifestirali slogo in hrvaško-srbski sporazum, so med najlepšimi v novejši zgodovini jugoslovanskih narodov. Tembolj žalostno pa je dejstvo, da smo imeli Slovenci na širšem beograjskem posvetovanju združene opozicije samo enega zastopnika.

Mar obstoja nasprotje med širokim bojem slovenskega naroda proti hitlerjevskemu prodiranju in Združeno opozicijo? Nikakor ne! Če bo program združene opozicije uresničen, ne bo mogoče kratiti slovenskemu narodu njegove svete pravice, da se bori za svoj obstoj. Mariborski teden sta Stojadinović in Korošec lahko prepovedala samo zato, ker pri nas ni demokracije.

Mar obstoja nasprotje med željo slovenskega naroda, da mu pomagajo proti Hitlerju Srbi in Hrvati, ter med programom Združene opozicije?! Nikakor ne! Če bo program Združene opozicije uresničen bo sloga med jugoslovanskimi narodi samo večja in medsebojna pomoč proti skupnemu sovragu samo obilnejša.

Mar obstoja nasprotje med dvajsetletnim hrepenenjem slovenskega naroda, da dobi v Jugoslaviji svojo narodno enakopravnost in med programom združene opozicije?! Nikakor ne! Slovenska ljudska stranka sama ima prav tako kot Koroščeva opozicija Slovensko narodno enakopravnost v programu, in Korošec, ki je vpregel njene organizacije v J. R. Z. ter sodeluje v velesrbski in hitlerjevski Stojadinovičevi vladi, deluje proti programu SLS. Korošec bi rad poslal stari program SLS v globoko pozabljenje.

Obromba slovenskih množic pred nemškim fašističnim osvajalcem leži na isti beli cesti kot boj združene opocizije. Slovenski narod bo kmalu dokazal, da hoče v demokratičnem sporazumu jugoslovanskih narodov, ki ga zastopa Združena opozicija tesno sodelovati. Saj to zahteva njegova najgloblja narodna korist. Koroščevi pristaši že pozivajo Korošča naj izstopi iz izdajalske Stojadinovičeve vlade. Slovenske množice bodo tudi znale obračunati z vsakim kdor dela proti njihovi volji!

Delavske vrste v Sloveniji korakajo danes v združeno opozicijo kot enakopravni član. Tudi pot slovenskega katoliškega ljudstva in njegovih organizacij ne vodi globlje v JRZ, temveč vodi v združeno opozicijo.

Beograd 26 avgusta. — Danes se je izvršila preosnova Stojadinovičeve vlade. Resor dosedanjega trgovinskega ministra dr. Urbaniča je prevzel Nikola Kabalin, na mesto dosedanjega ministra za telesno vzgojo Vekoslava Miletića je stopil župan mesta Splita Mirko Bujič. Odstopivšega ministra vojske generala Ljubomira Marića je zamenjal dosedanji načelnik generalnega štaba general Nedić.

KAJ JE FAŠIZEM?

Fašizem je najbrutalnejša ofenziva kapitala proti delovnim množicam.

Fašizem je najnebrzdanejši šovinizem in roparska vojna.

Fašizem je divjanje reakcije in kontrarevolucije.

Fašizem je najhujši sovražnik delavskega razreda in vsega delavstva sploh.

Georgi DIMITROV.

Ilija Erenburg:

NA VES GLAS

(Nadaljevanje)

Na francosko mejo so nedavno prišli štirje ljudje v krpah. Prvi je imel prestreljeno nogo, drugi je bil ranjen v vrat. Ljudje so bili oboroženi — strojnica, avtomatična puška, puška, dva revolverja.

— Smo iz Asturije.

Eden devetnajst let star je hitro zaprosil:

— Kruha.

Tri dni že niso nič jedli. Iz Asturije so odsli šestega maja. Dvainpetdeset dni so hodili po gorah. Sedem jih je bilo in od sedmih so štirje prišli do Francije. José je stvar 25 let. Lep temni Španec. Do vojne je bil kurjač. Boril se je skupaj z rudarji iz Mieresa. Ko so fašisti zavzeli Asturijo, se Jose ni vdal, pobegnil je v gore. Tam je srečal tovariše. Asturske gore so neprijazne in puste, toda sedaj so oživele, po njih križarijo partizani. Kmetje jim prinašajo kruh, mleko, jajca. Ta, druga Španija? To ni samo bar « Gambrinus », to so tudi ljudje v gorah, ki se ne vdajo.

Jose se je odločil, da se dokoplje do Francije in odtod v prvo resnično Španijo. Čakali so pomladi, v gorah je bilo preveč snega. Podali so se na pot natovorjeni, vsak je nosil breme petindvajset kilogramov. Maja je bilo, toda v dolinah je še ležal globok sneg. Šli so in šli. Eden ni vzdržal, ostal je. Šest jih je šlo dalje. Z Josejem sem gledal karto, blodili so izogibajoč se postaj in straž. Presekali so province: Oviedo, Leoni, Biskaja, Giupuzcoa, Navarra. V dvainpetdesetih dneh so prehodili več kot tisoč kilometrov

Desetega junija jih je obkolila na gori Gorbia četa civilne garde. Boj je trajal več ur. Asturcem se je posrečilo pobegniti. Pet dni so počivali v gorah ob Tolozi. Dvesto stražnikov in rekete jih je obkolilo. Eden je pobegnil bos in se mu sploh ni več posrečilo, da bi se obul.

Dva tedna je bosjačil, bos je prehodil Pireneje. Jose je ubil stražnika. Toda fašistov je bilo mnogo obroč se je ožil. Ne imenujem živih; njihove rodbine so ostale v tej, drugi Španiji. Imenujem samo mrtve. Stražniki so ubili Justina Martineza, asturskega kmeta. Težko so ranili bivšega komandirja druge brigade Uralda Rodrigueza. Uraldo Rodriguez ni mogel iti dalje. Izrocil je orožje Joséju in se ustrelil: ni se hotel predati živ v roke sovražniku. Krogla je prebila Joséju nogo toda José ni prenehal streljati. Tam dvesto, tukaj štirje, in štirje so zmagali. Šli so dalje. Dvaindvajsetega junija so se v navarskih gorah nad Elisondo Asturci spopadli s četo falangistov. Ponovno so vzdržali boj. Dva dni pozneje so ob naselbini Urepel zagledali francoskega obmejnega stražnika. José je komaj šel, njegova ranjena noga je otekla, toda on je krepko stiskal orožje.

— Hočem v Barcelono, v Španijo, na fronto!

Videl sem ga v bolnici. Okoli tišina, morje, vinogradi cvetje. Ponavljal je: « Ko bi že kmalu bil tam... »

Glej jo resnično Španijo! Ni dveh Španij, samo ena je, neustrašna in nesmrtna. Ti štirje Asturci — so njeni otroci. Prišli so sem iz one, druge Španije. Na potu so videli kolibe, triogelnike stražnikov in žene v črnem. Videli so tudi človeško toploto. Igraje se z življenjem, so dajali kmetje Asturcem kruh, sir, vino.

Temne noči v Španiji. Sirene tulijo, bombe grmijo. Potem se vedri nebo skromni svit sredi prahu in razbitega stekla. Da toda tukaj ljudje glasno govorijo, sanjajo, prepirajo se sodijo. Tukaj ni niti gnusnega prisluškovanja ovaduhov, niti šepeta prestrašenih. Tukaj se ljudje ne bojijo drug drugega, vsi so v oblegani trdnjavi. Glad in fašistične bombe so utrdili novo bratstvo. Nekoč so vojakom računali mesec dni v oblegani trdnjavi za leto. Za koliko stoletij bo zaračunala zgodovina španskemu narodu ti dve neznosni leti.

19. julija 1936... Barcelonci zavzemajo z golimi rokami strojnice. Neoboroženo madridsko ljudstvo napada vojašnice là Montana. Nato so prišli Italijani. Nato so prileteli « Fiati », « Junkerji », « Henkeli », « Savoya », « Messerschmidti ». Španski narod se je zaščitil, kakor se je mogel. Brani se tudi sedaj sredi mrtvih vrtov Levanta. Noče živeti tako, kakor živijo ljudje v vasi, kjer sem se nedavno mudil. Hoče živeti v šepetu. Hoče živeti na ves glas.

Henday-Barcelona.

NAŠE GIBANJE

IZ LENSA

RAVNAJTE SE PO NAS

Sindikalna sekcija v Lensu (P. de C.) je dala incijativo za propagandni mesec za naš « Glas » in aktivno deluje, da čim prej pride do tretje izdaje. V ta namen se organizirajo zabave, prirejajo razne igre in čisti dobiček gre za tiskovni sklad. Meseca julija se je v Lensu in Vendin le Vieil zbralo potom iger črez 700 frankov, razen tega pa še osebno darujejo poedinci kar po trideset Frankov. Sadrug Laznik v Vendin le Vieil ki je pevovodja pevskega društva « Cankar » daruje za tiskovni sklad 30 frankov in poziva sodr. Zidarja iz Maroka, da se tudi on oglasi. Sodrug G. I. v Lensu je od svojega izvanrednega zasluška daroval 56 Fr.

V Lensu in Vendin le Vieil se je pri sekcijah sestavil odbor, ki ima nalogo, da za propagandni mesec do 11 septembra zbere vsoto, ki bo omogočila eno izdajo «Glasa». Naj vsi izseljenci vedo da sta najbolj agilna in požrtvovalna sodruga v propagandnem mesecu za naš neodvisni « Glas » v Lensu sodruga Krese in Gajšek v Vendin le Vieil pa s. Zupanc in Kolenc Ludvik.

Sekcija v Lensu je na svojem sestanku dne 24 julija apelirala na vse svoje člane naj dobrovoljno dajejo pri sprejemu « Glasa » namesto 75 centimov en Frank za številko. Vsi prisotni člani so ta apel z ploskanjem sprejeli, in apelirajo na vse sekcije in prijatelje slovenske kulture: na vse izseljence da se ravnajo po Lensu.

Sekcija v Lensu je dala tiskati propagandne razglednice za « Glas » in se obrača na vse izseljence in izseljenške organizacije, da jih naročijo pri predsedniku sekcije sodr. Antonu Cernuta Federacija Jug. s sindikalnih sekcij v Lensu, rue Casimir Beugnet, 32, Pas de Calais. Razglednice so po 50 centimov in čisti dobiček gre za tiskovni sklad.

Sodrugi izseljenci ravnajte se po nas, ker v slogi in enotnosti je moč.

Bolgarija se je v Svetovni vojni 1. 1914-

Dr. Lens.

SALLAUMINES (P. de C.)

Naša sindikalna sekcija je dne 15 avgusta priredila veselico, ki je bila ena najlepših v tem letu, in tako številno obiskana kakor le malokdaj. Na dnevnem redu je bil nastop pevcev društva « Cankar » iz Lensa, dalje 4 deklamacije in referat s. Zidarja. Ves spored veselice je bil namenjen « Glasu Izseljencev » za katerega smo tudi dali ves čisti dobiček veselice.

Nastop pevcev iz Lensa nas je tako ganil, da kar odkrito obžalujemo da tudi mi v Sallaumines nimamo svojega pevskega društva. Našim vrlim pevcem iz Lensa pa izrekamo na tem mestu našo najtoplejšo sodružno zahvalo in priznanje. S svojim nastopom so v veliki meri pripomogli, da je naša prireditev tako lepo uspela. Prosimo jih da bi se tudi ob drugi priliki odzvali našemu vabilu in prišli v našo sredino.

Po referatu in deklamacijah so nam naši pevci zapeli še internacionalo. Vse je bilo dobro podano, dokaz temu je bilo živo odobravanje vseh navzočih v dvorani. Nato je sledila prosta zabava s plesom, streljanjem na dobitke in šaljivo pošto. Ves večer je potekel v največjo zadovoljnost vseh v slogi in redu. Vseh dohodkov od te zabave je bilo 1110 fr. izdatkov pa 430 fr. 50 cent. Čisti dobiček je znašal skupaj 679 fr. 50 cent. K tej vsoti je še sodrug Bučar dodal 10 fr. tako da smo poslali za tiskovni sklad «Glasa» skupaj 389 fr. 50 cent.

Tako so s tem naši sodrugi in prijatelji « Glasa » ponovno v dejanju pokazali svojo zavednost in naklonjenost svojemu pravemu delavskemu listu, vedoč da on edini v resnici brani interese izseljencev. Zato so ga dosedaj in ga bodo tudi v bodoče po svojih najboljših močeh podpirali.

Vsem ki ste se v tako velikem številu odzvali klicu « Glasa Izseljencev » se za obilno udeležitev na naši zabavi najtoplejše zahvaljujemo. Vsem izseljencem širom Francije in Belgije pa kličemo:

Na delo za nadalnji napredek našega « Glasa Izseljencev »!

Odbor strok. sekcije
v Sallaumines.

MERLEBACH (Moselle)

Kruta smrt nam je iztrgala iz naših vrst sodruga Ivana Simončiča. Sele 38 let star je moral v prerani grob. Ničesar ne bi moglo boljše dokazati kako smo ga vsi ljubili in spoštovali, kakor številna udeležba ob njegovem pogrebu. Vsak, ki je pokojnega Simončiča poznal, se je udeležil pogreba če je le mogel. Navzoča so bila 4 naša društva vsako s svojo zastavo. Pred hišo žalosti in ob grobu mu je v slovo zapelo pevsko društvo « Triglav ».

Zastopano je bilo tudi vodstvo C.G.T. Pevski odsek C.G.T. mu je za slovo zapel pri odprtem grobu. Vsa društva so prerani grob pokojnega sodruga obložila s krasnimi venci. Tudi več govornikov se je tako v pretresljivih besedah poslovilo od pokojnega sodruga, da ni ostalo nobeno oko suho. Lahko se reče, da še ni bilo v Merlebachu takega slovenskega pogreba kakor je bil ta.

S pokojnim s. Simončičem je zadela vsa naša društva nenadomestljiva izguba. Saj je bil on tisti, ki je z ljubeznijo in požrtvovalnostjo učil naše igralce pri gledaliških predstavah, ki so jih prirejala naša društva. Z vso vnemo je širil pravo delavsko kulturo in izobrazbo med našimi izseljenci. Zgubili smo enega najboljših in najbolj zavednih sodrugov ne samo v našem kraju temveč v vsem departementu Moselle.

Dragi Ivan! Tebe ni več med nami toda mi te nikoli, nikoli ne bomo pozabili. Prežeti s Tvojim idealizmom bomo nadaljevali Tvoje delo do konca. Spavaj mirno in slabo v prijateljski francoski zemlji!

Težko prizadeti ženi in nepreskrbljeni hčerki izrekamo naše iskreno sožalje.

S. A. rudar iz Merlebacha.

BLAQNIERE par CENDRAS (Gard)

Dolgo se že nismo nič oglasili v našem « Glasu », ki nas redno obiskuje vsakih štirinajst dni. Nismo pa pozabili na njega in smo se odločili, da bomo sedaj toliko bolj aktivno zbirali prispevke za tiskovni sklad, da obdržimo naš « Glas » ki je v resnici naš pravi delavski list. Da dosedaj nismo bili v delu za njega bolj aktivni, nas je oviralo to, ker smo imeli celo vrsto drugih akcij.

Precej nas tlači tudi draginja, ki so jo umetno povzročili nasprotniki delovnega ljustva. Letos smo dosedaj poslali za Španijo 359 fr. za pomoč političnim jetnikom v Jugoslaviji 135 fr. 20 cent. za tiskovni sklad « Glasa » pa 41 fr. Poslali smo tudi dva paketa našemu sodrugu Erženu Vinkotu, ki je februarja letos odšel v Španijo, da s puško v roki brani svobodo pred fašizmom.

Sodružne pozdrave vsem izseljencem širom Francije in Belgije.

Alojz Pečnik.

LA COMBELLE (Puy de Dôme)

Da se tako poredko oglašamo je še vedno vzrok lanska stavka od katere se še nismo popolnoma opomogli, deloma pa tudi to, da smo izgubili našega sodruga Alojzija Covnika, ki je bil dopisnik « Glasa ».

Tukajšnje vodstvo C.G.T. je pred kratkim organiziralo izlet rudarjev vseh narodnosti, ki so zaposleni v tukajšnjih rudnikih, na St. German L. Herm. Izleta smo se v velikem številu udeležili tudi mi izseljenci iz Jugoslavije. Poleg tega smo mi Slovenci še sami organizirali en izlet na Lac de Chambon.

Priredili smo tudi vrtno veselico pri s. Aupiču katere čisti dobiček 700 fr. smo razdelili tako, da smo 250 fr. dali za tiskovni sklad « Glasa » ostanek pa smo darovali našemu sodrugu Covnik Alojziju, kateri je postal žrtev kot delegat naše Jugoslov. sindikalne sekcije po lanski stavki in je že od novembra lanskega leta brez dela.

Dne 15. je zopet francosko vodstvo C. G.T. v našem kraju priredilo zborovanje vseh rudarjev po zborovanju pa se je vršila skupna veselica. Zborovanja se je udeležil tudi glavni tajnik depart. unije in več govornikov sind. funkcijonarjev. Tudi ob tej priliki našega sodruga Covnika nismo pozabili. Povabili smo ga na zborovanje, kjer je bil enoglasno izvoljen za predsednika zborovanja.

Po zborovanju pa smo se rudarji vseh narodnosti v noč prav dobro zabavali na naši skupni veselici, ki je potekla v najlepšem redu in slogi, kar je dokaz da enotnost med nami ni mrtva beseda temveč se v dejanju izvaja.

Pozdravljamo vse izseljence v Franciji in Belgiji in kličemo: Bodite složni ker le v slogi je moč!

Odbor Jug. strok. rudarske sekcije:
La Combelle.

LA MACHINE (Nièvre)

Zakaj so strokovne organizacije?

Na sestankih naše sindikalne sekcije, se večkrat poudarja pomen strokovnih organizacij C.G.T. za delavstvo. Vendar se žal še najdejo med nami taki ki se njenega pomena ne zavedajo dovolj. Toda vsi smo zadovoljni ko imamo plačan dopust, zato bi tudi vsi morali aktivno sodelovati v strokovni organizaciji C.G. T. in se zavedati, da tega ne bi bilo da nam tega ni priborila velika moč petmilijonske strokovne organizacije francoskega delavstva.

Slišal sem od enega sodruga, da mu šef v jami trga plačo od voza in da bo zaradi tega zapustil sindikat. Toda ali je sindikat tisti, ki mu trga plačo? Dotični sodrug naj pomisli: Še danes, ko smo mi že močni pa se kapitalisti še upajo da nam utrgujejo našo krvavo prisluženo plačo. Kako bi šele delali z nami, ko mi tako močne strokovne organizacije ne bi imeli? Mi, ki smo sami deležni ugodnosti, ki nam jih je priborila strokovna organizacija ne smemo nikdar reči: « Izstopil bom iz sindikata », temveč kadar se nam krivica godi strnimo naše vrste še bolj krepko in se organizirani borimo zato, da se te krivice odpravijo.

Velikega pomena so za nas rudarje iz Jugoslavije naše narodnostne strokovne sekcije. Ne samo zato ker v njih članstvo v strokovni izobrazbi napreduje, temveč tudi zato, ker je vsak član naše strokovne sekcije deležen materijalne pomoči za slučaj, da zboli ali pa da se mu pripeti kaka druga nesreča. Pri nas smo za ponesrečene sodruge nabrali naslednje vsote: S. Apnar Ivan je prejel 675 fr. 50 c., s. Gorinšek Albin 628 fr. 50 cent., s. Zagožen Neža 612 fr. 50 cent. in s. Jazbinšek Anton 566 fr.. Tako smo v naši sekciji v dejanju pokazali solidarnost napram tistim sodrugom ki so se ponesrečili v delu za kapitaliste.

Naše strokovne sekcije pa imajo tudi splošen pomen za vse izseljence. Poglejmo na primer organiziranje izletov v domovino. Leta 1936 je morala skupina naših žena, ki so se peljale na izlet v domovino od tukaj iz La Machine, — v Strasburgu en dan čakati po krivdi tistih ki so izlet organizirali. Odkar organizira izlete naša strokovna federacija v Lensu gre vse gladko in ni treba nič čakati. Takoj je boljše če organizirani delavci vse zadeve, ki se nas tičejo sami urejujemo.

Naša strokovna sekcija je priredila dne 1 . VIII. nagradno tekmovanje v kegljanju. Od čistega dobička 158 fr. smo 100 fr. poslali za tiskovni sklad našega « Glasa Izseljencev ».

Dne 17. VIII. pa smo imeli članski sestanek na katerem smo sklenili da naj sekcija nabavi svojo štampiljko, kakor jo imajo druge sekcije. Dalje smo sklenili, da si nabavimo od naše federacije v Lensu nekaj blokov za tombolo in že v naprej priporočamo našim sodrugom, da se jih pridno poslužujejo.

Sekcijski blagajnik s. Vijdič je poročal o stanju sekcijske blagajne — in z obžalovanjem poudaril, da predsednik tukajšnjega bratskega društva sv. Barbare že šest mesecev ni plačal članarine za sindikat, in da sedaj še nekateri člani sekcije pravijo, da ne bodo plačali članarine dokler on ne plača. Vsi zavedni člani sekcije kličemo tem našim rojakom v spomin sledeče:

Lansko leto je na mednarodnem kongresu katoliških strokovnih organizacij v Parizu tajnik franc. kat. strok. organizacije rekel sledeče:

—« **Če hoče delavstvo priborjene pravice obdržati, mora v njihovo obrambo brez razlike vere narodnosti in prepričanja, zanje složno nastopiti ».** Tako je rekel katoličan strokovni tajnik in prav je imel. Kdor vas drugače uči ta ni vaš prijatelj tega ne ubogajte. Mi vemo, da se je o sindikatu med vami slabo izrazil nekdo, ki sam še nikoli ni služil kruha v jami. Proč s takimi svetovalci! Rojaki izpolnjujte svojo dolžnost napram CG.T ker jo ona tudi napram Vam izpolnjuje!

Likonik Jean.

Pismo iz Jugoslavije.

Objavljamo to pismo na prošnjo enega naših naročnikov. Pisal mu je prijatelj iz Slovenije, ki je delal v Belgiji devet let, potem pa si je nakopal bolezen in prebil 21 mesecev v postelji. Vsled njegove dolgotrajne bolezni so ga oblasti v Belgiji brez vsake odškodnine ali pokojnine s petčlansko družino poslale iz Belgije nazaj v Jugoslavijo. Uredništvo.

Dragi prijatelj!

V prvih vrstah mojega slabega pisanja Te najprej lepo pozdravim in ti želim malo opisati kako se nam tukaj godi. Stanujemo namreč v Savinjski dolini Št. Pavel pri Preboldu. Povem ti, da se ne govori zastonj da je v Jugoslaviji slabo. Stradamo kakor psi. Na tleh ležimo še slame nimamo, da bi se naspali na njej. Če denarja nimaš je ne moreš kupiti zastonj ti jo pa ne dajo. Boljše je umreti kakor pa tako živeti. Če ti pišem eno pismo stane znamka 4 dinarje. Za štiri dinarje je pa treba delati eno celo popoldne pri kmetu, da jih zaslužiš. Jemo ječmenovo kavo brez sladkorja in mleka. Kmetje tukaj krav nimajo samo hmelj pridelujejo, katerega potem prodajo in si za ta denar nakupijo druge življenjske potrebščine. Kdor pa nobenih dohodkov nima ta je primoran stradati. Če grem na občino prasit za podporo, mi dajo vsak teden 50 dinarjev, pa še to se upirajo pravijo, da nimajo denarja. Stanovanje imamo mokro ko sem pa na občini prosil za drugo so mi pa rekli naj grem v štalo če nisem s tem zadovoljen. Med samimi kmeti sem pa ne morem dobiti krompirja je predrag. Žena je prosila za delo v fabriki pa za revnega človeka ni dela, je samo za tiste, ki imajo grunte. Tako vidiš če je človek še bolan mu res ne kaže drugega kakor poginiti. V Belgiji je še paradiž proti tukaj.

Prosim te reci našim izseljencem v Trojem kraju če morejo naj malo pomagajo meni in moji družini lepo te prosim.

Še enkrat lepo pozdravljam vse skupaj iz te nesrečne Jugoslavije. J. N.

Zahvala. — Najtoplejše se zahvaljujem ženskemu društvu v Sallaumines in Lensu kakor tudi španskemu odboru v P. de C. za pomoč katero sem prejel v znesku 500 fr. K. J.

Išče se:

Pezdevšek Johan, doma iz Smarja pri Jelšah. Leta 1925-26 je bil v La Machine pozneje pa v St. Etienne.

Kdor bi vedel kje se nahaja naj sporoči na naslov uprave « Glas Izseljencev » ali pa na naslov: Pezdevšek Franc, Fosse 12, rue Huygens, N° 20, Lens, Pas-de-Calais.

Rojakom v Belgiji.

V Belgiji se nahaja že od leta 1929 Štefan Malek iz vasi Gladovac občina Rokupska. Kdor od rojakov v Belgiji bi kaj vedel o njem se naproša, da to sporoči na naslov: Malek Marko, 4, rue de Madame, 4, Versailles, (Seine-et-Oise), France.

LISTNICA UREDNIŠTVA

To pot nam je zopet ostalo več dopisov, ki jih radi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti. Prišli bodo na vrsto v prihodnji štev. Še enkrat prosimo vse naše cenjene dopisnike: **Dopisujte pogosto,** toda dopisi naj bodo kratki, konkretni in stvarni. Upoštevajte, da je list majhen dopisov je pa mnogo, ki morajo vsi priti na vrsto, ker je « Glas » list **vseh** izseljencev ne samo enih.

St. Etienne (Loire). C. A. in J. J. — Dopis bo treba vseeno nekoliko skrajšati. V ostalem se strinjamo. Kdor brez povoda blati poštene sodruge naj prejme tudi odgovor kakršnega je zaslužil.

Zivela junaška nesmrtna rep. Španija !

Piše eden naših junakov-invalidov, ki se je vrnil iz Španije.

Pred kratkim sem se kot invalid vrnil iz republikanske Španije. Ker sem se za časa mojega bivanja v Španiji precej dobro naučil španski jezik, sem pred odhodom mnogo razgovarjal s španskim prebivalstvom. Mnogi od tega junaškega naroda, ki danes krvavi in se bori za svobodo in napredek vsega človeštva so mi pred odhodom rekli: « **Izroči tisoče in tisoče vročih in borbenih pozdravov vsem ljubiteljem miru vsem antifašistom, članom sindikatov itd. v Franciji!** Španski narod se z globoko hvaležnostjo spominja vseh, ki mu v njegovi borbi pomagajo.

Španska mladina v Murciji in invalidi so mi pa še posebej naročili naj naše sodružice v Lensu in Sallaumines-u najtoplejše pozdravim in se njim zahvalim za paket katerega so v vrednosti 920 fr. poslali Španskim otrokom v Murciji. Paket je bil razdeljen večinoma med otroke brez staršev. Mnogi od teh otrok so poleg tega še invalidi. Oblekce, čokolado in druge dobrote je med te sirote razdelila naša dobra prijateljica dr. Ankica. Otroci so sprejemali darove in klicali: Živele naše nove dobre mamice Jugoslovanke! Živele! Živele! Dr. Ankica je bila od teh glasov tako ganjena, da so ji stopile solze v oči. Glas teh ubogih sirot, brez doma, brez staršev, brez rok, brez nog, nekateri celo brez očes, drugi zopet z obvezanimi malimi udi ranjenimi od bomb bestijalnih fašističnih zločincev je segel v srce njej in vsakemu, ki nosi v prsih pravo človesko srce.

Ko sem ležal ranjen v Murciji so nas obiskovale španske žene in dekleta in nam nosile cvetja. Celo našo bolniško sobo so s cvetjem okrasile. Med cvetjem, toplimi in prijaznimi besedami obiskovalk, delegacij itd. človek pozabi na vse bolečine, pri srcu mu je tako, da bi objel in pritisnil na prsi ves ta plemeniti španski narod. Sam krvavi iz nešteto ran in vendar posveča nam toliko pozornosti in ljubezni. Poleg mene je ležal na postelji ranjen sodrug rodom Poljak, ki je na fronti izgubil obe nogi. Rekel mi je nekajkrat: « Glej jaz sem dal dovolj svoje krvi za stvar proletarijata. Zgubil sem obe nogi na fronti las Rosas, prestal dovolj bolečin ali plakal nisem tudi v najhujših bolečinah ne. Kadar pa to špansko ljudstvo otroci, žene prihajajo k nam na obisk imam vedno solze v očeh. Dal bi rad življenje za to blago ljudstvo.

Ta sodrug je bil nekaj dni pozneje poslan v drugo bolnico v mestu Benicasim. To mesto so pozneje bombardirali italjanskih fašistični avijoni. Ena bomba je padla tudi na bolnico v kateri so bili ranjenci in ta sodrug Poljak med njimi. Ostal je na mestu mrtev.

Ob odprtem grobu sem se tudi jaz poslovil od njega.

Franek! Prijatelj in bojni moj drug! Ti si mrtev, dal si za preganjani španski narod največ kar si mogel dati svoje življenje. Fašistični zločinci, ti niti kot težko ranjenemu niso prizanesli. Španski narod te bo maščeval skupno s tvojimi prijatelji, ki se borijo na fronti, vsak trenutek pripravljeni žrtvovati svoje življenje za iste svete ideje za katere si ga žrtvoval ti.

Jože.

PAKET IZ SALLAUMINESA

Sodružice v Sallaumines, organizirane v društvu « Proti vojni in fašizmu » so poslale paket našim ranjenim sodrugom v Španijo.

Paket je prispel v času, ko je vladalo največje pomanjkanje tobaka. Ze 8 dni so vsi skupaj travo kadili, ranjenci so hodili nervozno sem in tja in eden drugega vpraševali, ako ima kateri kaj za kaditi, čeprav so vedeli, da bo vsak odgovoril, da nima. Kot grom iz jasnega neba je dospel veliki paket na moj naslov. Ali more priti paket, da bi v njem ne bilo tobaka? Hitro gremo domov. Ogromni paket. Ranjenci ga najpreje poduhajo če ne diši tobak iz njega. Nič ne diši po tobaku. Ko smo odprli paket in so pogledali iz njega plavi ovitki « Gaulois », ranjenci so se razveselili kakor otroci božičnega drevesca. Nihče si ne more predstavljati veselja, ko smo odpirali paket. « Grašek bomo dali Slobodanu, makarone za Baumana, mleko malemu Spanjolcu, sladkor vsakemu po malo... »

Že je soba polna dima, črna kava zadiši... Crven fesić mamo... Razume se, da ta dogodek ni mogel ostati v tajnosti. Ta dan če si bil iz Jugoslavije nisi mogel mirno živeti. « Ti si iz Jugoslavije, Ti imaš cigarete ». Eni so dobili celo cigareto, drugi samo pol, nekateri pa tudi polovice niso več dobili.

Zakaj je bilo veselje tako veliko? Paket je prišel iz Sallaumines-a, poslale so ga žene delavcev, kateri s težkim delom služijo svoj kruh. One so odtrgale grižljaj od svojih ust in od ust svojih otrok, da bi olajšale bolečine ranjenim sodrugom. Naši ranjenci so to tudi čutili in razumeli. Oni so videli nove borce in ideali za katere so oni prelivali svojo kri morajo zmagati. « Mar ni tudi to naše delo, da se je 120 tisoč mladeničev iz Jugoslavije in Bolgarije prijavilo v pomoč Čehoslovaški » je s ponosom rekel ob neki priliki en mladi Slovenec.

Gotovo! Naši slavni borci, ki so z golimi prsi branili Madrid, kateri so vsak trenutek pripravljeni darovati svoje življenje, so dali celemu svetu vzgled največje solidarnosti. Njihov vzgled in njihova junaška dela so se vrezala v srca vsemu naprednemu človeštvu. Oni imajo gotovo eno od največjih zaslug za veliko solidarnost katera se izkazuje Španiji.

Dr. ANKA.

OBRAČUN

Glavnega Patronatskega Odbora (Izseljeniske Pomoči) v Parizu za drugo četrtletje 1938.

Dohodki:

Blagajna 1. 4. 1938	fr.	3708.96
Dijon, Za družino Bancher...	43.—	
Brey, Belgija, Za družino Bancher	40.—	
St-Etienne, Za druž. Bancher	85.—	
Patronat Pas de Calais, za Bancher	470.—	
Combelle, Za družino za Bancher	119.15	
Graissessac, Za družino za Bancher	119.15	
		993.15
La Machine		127.50
Charbonniers les Mines		38.—
Grande Combe		310.15
Pas de Calais, za maj-junij		780.75
Bicanerie (za Marušiča)		107.—
Belgija, patronati (Od tega Fontaine l'Evéque 66.— fr.)		424.—
Paris		321.—
Patronat Aukland, New Zeeland		2347.—
Skupaj za žrtve		5448.55

Ostali dohodki:

Hettange Grande, za slike.	60.—	
Graissessac za Pr. Glavnjačo	20.—	
Španski Odbor za Pr. Glavnjačo »	308.25	
Fremontle U.S.A.	150.45	
New Jork U.S.A.	75.90	
		614.60
Skupni dohodki		9.772.11

Izdatki:

Za pomoč jetnikom in njihovim družinam:

Za družino Bancher	2444.—	
Poslano ostalim	6069.65	
Za organizacijske stroške...	685.05	
Za upravne stroške, administracija	324.45	
		9523.15
Blagajna koncem junija 1938		248.96

30. 6. 1938. Pregledano:
Tomo s.r., Kraljic s.r.

Opomba: Prijatelji iz Fontaine l'Evéque so javili da imajo za družino Bancher zbranih še 130 frankov belgijskih, ki jih bodo poslali v tretjem četrletju 1938.

V izobrazbi je moč!

Naročite se na knjige « Cankarjeve družbe ».

Ali že Veste ?

Beograd ima v vseh bolnicah skupno 2100 postelj, potrebovali bi jih 4500, izjavil je upravnik « Splošne državne bolnice » dr. Luka Ristić. Vse bolnice so prenatrpane.

« Vreme » poroča iz Beograda, da ni redek slučaj, da morata v beograjskih bolnicah dva bolnika ležati na eni postelji. V Ljubljani pa pravijo to ni nič ker v ljubljanski bolnici morata še na žimnici na tleh stalno po dva bolnika ležati...

— Trgovski pomočniki v Belovaru se nahajajo v pokretu. Zahtevajo sklenitev kolektivne pogodbe, povišanje mezd, osem urni delovnik in štirinajstdnevni letni dopust. V slučaju, da jim podjetniki ne ugodijo so zagrozili s stavko.

— 27 železničarjev je odšlo iz Jugoslavije na proslavo 40-letnice « Zveze čehoslovaških železničarjev » v Pragi.

— V Dolnjem Milanovcu (Srbija) se je vršila proslava 20-letnice čehoslovaške republike.

— Zmanjšanje državnih dohodkov v Jugoslaviji. Junija tega leta so se državni dohodki zmanjšali za 117 milijonov din. Zmanjšali so se v glavnem dohodki od neposrednih davkov. Ljudstvo ne more več zmagovati vedno večjih davčnih bremen.

— Svoboda pa taka... Demokratični tednik « Sobota », ki je izhajal v Kranju je oblast po nalogu notranjega ministra dr. Korošca ustavila. Tudi na Hrvaškem in v Srbiji je ustavljenih ali zaplenjenih cela vrsta časopisov.

— V Ribnici na Pohorju se nahajajo veliki kamnolomi, v katerih je delavstvo te dni stopilo v stavko, zahtevajoč kolektivno pogodbo in povišanje plač. Dosedanji položaj tega delavstva je bil tako težak, da so bile same oblasti JRZ primorane priznati upravičeno borbo delavstva.

— V teku zadnjih dveh mesecev je bilo v Jugoslaviji 23 stavk delavstva od katerih so se večinoma vse z uspehom končale. Parketni delavci v Zagrebu so s svojo dolgo trajajajočo borbo priborili celo 100 % zmago.

— 108 milijonov frankov so dosedaj zbrali francoski delavci organizirani v C.G.T. za republikansko Španijo.

— V Moskvi se nahajajoči slavni amerikanski letalec Lindbergh je izjavil maršalu Budjoniju, poveljniku sovjetskega letalstva Lokcionovu in številnim novinarjem sledeče: «Bil sem na moskovskem letališču. Z vsako uro, ki sem jo preživel na letališču, sem postal bolj navdušen za sovjetsko letalstvo, katero ma je od vsega, cel čas najbolj zanimalo ».

— **Tako je.** Centralni tajnik angleške kovinarske strok. organ. s. Jack Tanner je napisal članek v katerem pravi sledeče: « Povejte mi ali se nahaja med pogoji, ki so jih postavile sovjetske strok. organizacije za vstop v Med. del. zvezo, en sam tak pogoj, ki bi ga pošten, ideji razrednih strok. organizacij vdan strokovničar ne mogel sprejeti? »

« Mnogi aktivni strokovni funkcijonarji iz vseh delov sveta so od vodstva Med. del. zveze zaman pričakovali pravilnega nastopa v tej zadevi ».

Kakor je znano sovjet. strok. organizacije na letošnjem zasedanju Med. del. zveze v Oslo, v Mednarodno delavsko strokovno zvezo niso bile sprejete...

— Policijski direktor v Kopenhagenu (Danska) je prepovedal razširjanje nemškega fašističnega lista « Der Stürmer » v Kopenhagenu. Tako je prav!

Madrid. Polozaj na fronti. 29. avgusta. Na fronti v Estremaduri republikanske čete še nadalje napredujejo in so na novo prodrle 12 km. v globino sovražnikovega ozemlja, ujele nekaj desetin fašistov in zaplenile večjo količino vojnega materijala.

Znani podrepnik in plačanec vseh belgrajskih protiljudskih vlad in urednik « Jug. Pariških Novin » Krljević si je v zadnji štev. svojega od nasprotnikov delovnega ljudstva financiranega lista privoščil prav provokatersko-nesramni napad na « Glas Izseljencev ».

Ne bomo ponavljali psovk s katerimi nas ta ničvredež obklada in zraven pa še laže, da je ta dopis poslal delavec. G. Krljeviča vprašujemo koliko Judeževih prošev je pa zaslužil 1. 1935 ko je pošiljal posameznim izseljencem po Franciji pisma v katerih jim je naročal naj mu sporočijo kdo je v njihovem kraju socijalist, komunist, pristaš Ljudske fronte in potem pošiljal imena popolnoma nedolžnih izseljencev v Beograd..... kaj? Tako izgleda v praksi Krljevičeva ljubezen do izseljencev... Sicer pa vsaka stvar le en čas traja je rekel Kranjec ko je francoza zibal.....

— 27. aprila se je v mestu Suč-Cov v Kitaju uprlo 200Z japonskih vojakov ki so proti vojni. 400 upornikov so odvedli v Šangaj.

— V pokrajini San-Si so Kitajci nagnali Japonce iz 21 mest in vpostavili medsebojne zveze, pošto itd.

— V intervjuru z dopisnikom beograjskega tednika « Narodne Novine » se je dr. Maček ostro izrazil proti antisemitizmu. Rekl je, da demokracija ne pozna antisemitizma, da je antisemitizem neresen pojav, ker hoče krivdo za vse zlo na svetu zvaliti na Jude, in da so antisimetizem pokrenila nazalnjaška gibanja.

Akcija za " Glas "

Našemu pozivu za pomoč « Glasu » v cilju da se mu zagotovi redno izhajanje so se zopet v prvi vrsti odzvali naši vrli sodrugi in sodružice v Pas de Calais, od katerih nekateri darujejo za tiskovni sklad « Glasa » kar po 30 fr.

Vsa čast tudi nekaterim našim gozdnim delavcem. Najbolj so izkoriščani od vseh, najmanj zaslužijo vendar so mnogi od njih naš « Glas » v zadnjem času prav izdatno podprli. Takih je treba « Glasu » še več!

V Moselle in Meurthe et Moselle so nekateri naši izseljenci nadvse požrtvovalni v delu za list. Za! da so dosedaj našli še premalo posnemalcev. Izseljenci v Moselle posnemajte svoje najboljše rojake in priskočite vsak po svojih močeh na pomoč « Glasu ».

Tudi v ostalih provincah je akcija za redno izhajanje « Glasa » zopet bolj živa. Tako je prav!

Ali ste že naročili?

Knjigo « Proces zoper protisovjetski desničarsko-trockistični blok?

Objava

Za pomoč našim junakom invalidom je uprava « Glasa » prejela naslednje vsote:

Kovač F. in sodrugi, Hauteville (Eure)	fr.	216.—
Kovač F. in sodrugi, Hauteville (Eure)		130.—
Tomac F. in sodrugi, Montfort (Eure)		80.—
Zensko društvo «Proti vojni in fašizmu », Lens (P. de C.)		100.—
Skupaj		526.—

Iz priobčene objave je razvidno, da so našim junakom — invalidom prvi priskočili na pomoč najbolj izkoriščani in najslabše plačani naši gozdni delavci. To so vam res fantje od fare! Takoj za njimi pa — naše vrle sodružice v Lensu.

Vse pošiljke bodo naši invalidi preko zahvalnih pisem sami potrdili.

Vsem izseljencem pa: Mi bi si dali slabo izpričevalo, če bi naši invalidi, ki so svoje zdravje žrtvovali za svobodo, morali vsled naše brezbrižnosti pomanjkanje trpeti. Zato jim hitro pomagajte in hitro pošljite nabrane prispevke na naslov « Glasa ».

Arts Graphiques, s.c., 201, ch. de Haecht
Gér.: J. Léchevin, 56, r. Robiano, Brux.-3

Imprimé en Belgique.
Editeur responsable : N. Henneuse,
Longue rue du Vanneau, 4, Anvers.